

POLSKIE
MARKI
TURYSTYCZNE

eno
TARNOWSKIE

enoTARNOWSKIE na weekend

fot.: Damian Radziak

Polska
Turystyczna

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

WWW.ENOTARNOWSKIE.PL

Wydawca:

Tarnowska Organizacja Turystyczna

Autorzy tekstów:

Paweł Rybak, Ewa Kubaczyk

Konsultacja i korekta merytoryczna:

Marcin Pałach, Jan Czaja

Opracowanie graficzne, skład:

Tomasz Olendzki

Studio graficzne Magazynu Świat, Podróże i Kultura

Korekta:

Ewa Kubaczyk

Fotografie:

Jarosław Makowiec, Jan Czaja,
Patrik Filipek, Krzysztof Gzyl, Damian Radziak, Piotr Wróbel,
arch. Urzędu Miasta Tarnowa,
Tarnowskiego Centrum Informacji
i Tarnowskiej Organizacji Turystycznej

Tarnowska Organizacja Turystyczna od ponad dziesięciu lat promuje lokalne produkty. To my wykreowaliśmy nową markę Pogórza – enoTARNOWSKIE, która w 2019 roku stała się jednym z dziesięciu „Najlepszych Produktów Turystycznych” Polskiej Organizacji Turystycznej, a w 2022 roku otrzymała tytuł „Polska Marka Turystyczna”.

Projekt „Polskie Marki Turystyczne” został opracowany przez Ministerstwo Sportu i Turystyki we współpracy z Polską Organizacją Turystyczną i zakłada stworzenie pakietów produktów turystycznych tworzących jedną, spójną całość promowaną jako marka turystyczna. Obecnie w Polsce funkcjonuje dziewięć Polskich Marek Turystycznych, w tym enoTARNOWSKIE!

Obszar działania Tarnowskiej Organizacji Turystycznej, zarządcy marki enoTARNOWSKIE, obejmuje rejon wschodniej Małopolski – powiaty dąbrowski, tarnowski, brzeski oraz miasto Tarnów. Obszar dobrze skomunikowany, przez który przebiega autostrada A4 od Śląska przez Kraków do Rzeszowa i dalej w kierunku Ukrainy, linia kolejowa zapewniająca bezpośrednie połączenia z Krakowem, Wrocławiem, Poznaniem, Warszawą, Trójmiastem, a także z Berlinem, Wiedniem czy Pragą. W odległości niecałej godziny jazdy samochodem znajdują się dwa międzynarodowe porty lotnicze Kraków Airport w Krakowie Balicach oraz Port Lotniczy Rzeszów-Jasionka.

To także jeden z najlepiej prezentujących się w Małopolsce regionów, jeśli chodzi o infrastrukturę rowerową. Głównym

szlakiem rowerowym jest wciąż rozbudowywany szlak EnoVelo biegnący przez okolice Tarnowa i Brzeska i łączący główne atrakcje kulturowe i przyrodnicze regionu z winnicami rozpoczętymi na nasłonecznionych wzgórzach Pogórza Wiśnickiego, Rożnowskiego i Ciężkowickiego. EnoVelo jest dobrze skorelowany z małopolskimi odcinkami międzynarodowych tras rowerowych: VeloDunajec (jedną z najbardziej malowniczych tras w Polsce), Wiślaną Trasą Rowerową (prowadzącą wzdłuż Wisły), VeloMetropolis/EuroVelo 4 (łączącą Tarnów, Kraków i Oświęcim), VeloNatura/EuroVelo 11 (nią dojedziemy do Czchowa, Zakliczyna, Zgłobiec, Szczepanowa i Dąbrówki). Wszystkie szlaki opatrzone są infrastrukturą, przede wszystkim MOR-ami, czyli punktami postojowymi, przy których można odpocząć, schronić się przed deszczem, a także dokonać drobnych napraw.

Renesansowe kamienice na rynku w Tarnowie

Enomeleksem po Tarnowie

Zabytkowy autobus przed tarnowskim dworcem kolejowym

enoTARNOWSKIE zaprasza

Witajcie w regionie winiarskim enoTARNOWSKIE, którego stolicą jest miasto Tarnów. Czeką Was weekend pełen smaków, przygód, wypoczynku i chwil wspaniałej zabawy. Zanurcie się w magicznym świecie natury, kultury i rozrywki. Przygotowaliśmy dla Was niezwykłą ofertę, która z pewnością spełni Wasze oczekiwania i pozwoli na pełne odprężenie.

Tym, co stanowi o unikalności enoTARNOWSKIE, jest fakt, że obejmuje swoim zasięgiem znaczną część terenu dawnego województwa tarnowskiego, z jego bogatą historią materialną i niematerialną oraz wyjątkową przyrodą.

I choć motywem przewodnim projektu jest enoturystyka, to przecież stanowi ona jedynie nić, wzdłuż której będzie się snuć opowieść o najcieplejszym regionie Polski – wschodniej części województwa małopolskiego, bo przecież Tarnów to Polski Biegun Ciepła!

Najwyższa, wieloletnia, średnia temperatura w kraju:	+8,8°C
Najdłuższe termiczne lato:	118 dni
Polski rekord ciepła we wrześniu:	+36,8°C (1 września 2015 r.)
Długość okresu wegetacyjnego:	225–230 dni
Usłonecznienie:	1573 godziny
Liczba dni bezchmurnych:	55

fot.: Krzysztof Gzył

Renesansowe pomniki nagrobne w katedrze w Tarnowie

fot.: Krzysztof Gzył

Renesansowy ratusz w Tarnowie

fot.: Krzysztof Gzył

Basteja w Tarnowie

Piątek w Tarnowie

Pierwszego dnia zapraszamy Was do Tarnowa – perły polskiego renesansu. To miasto, którego historia zaczęła się w 1330 roku, pozostawało w rękach prywatnych do czasu rozbiorów. Założył je, za zgodą króla Władysława Łokietka, kasztelan krakowski Spycimir Leliwita – jedna z najwybitniejszych postaci średniowiecznej Polski.

Pieczętował się herbem Leliwa, który pozostaje herbem miasta po dziś dzień. Lokalizacja Tarnowa wybrana została bardzo starannie, na skrzyżowaniu dwóch ważnych szlaków handlowych – na Węgry i na Ruś. Wybudowany na Górze św. Marcina zamek zapewniał kontrolę i ochronę obu, dzięki czemu rosła zamożność mieszkańców miasta i rodu, który z czasem przyjął nazwisko Tarnowscy. Okres największego rozwoju zarówno Tarnowa, jak i chroniącego go zamku

przypada na wiek XVI, gdy właścicielem miasta był hetman wielki koronny Jan Tarnowski. To prawdziwy człowiek renesansu – wspaniały wódz i teoretyk wojskowości, wybitny polityk i mówca, humanista i erudyta. Korespondował z Janem Kalwinem, sponsorował edukację Jana Kochanowskiego, podróżował do Ziemi Świętej. Tytuł hrabiowski nadał mu sam cesarz Karol V. Jest, pomiędzy wielu innymi dziełami, autorem traktatu *Consillium rationis bellicae*, uznawanego

za najwybitniejsze dzieło staropolskiego piśmiennictwa wojskowego. To za jego rządów Tarnów został zmodernizowany i przebudowany w stylu renesansowym. Zaledwie kilka lat po śmierci Jana Amora Tarnowskiego umiera bezpotomnie jego syn. W ten sposób wygasa tarnowska linia rodu. Majątek dziedziczy córka hetmana Zofia, która jest już wówczas żoną księcia Ostrogskiego. Niezadowoleni krewni hetmana najeżdżają i łupią tarnowski zamek, niszcząc przy okazji jedną z najbogatszych bibliotek prywatnych. Uszkodzona forteca już nigdy nie odzyskała swoich funkcji ani prestiżu. Ostatecznie została rozebrana, a część odzyskanego materiału została użyta do budowy zabudowań klasztoru Bernardynek i niektórych kamienic w rynku. Dziś z zamkowego wzgórza, poprzetykanego fragmentami zachowanych murów, roztacza się najwspanialsza panorama: Tarnowa od północy i Pogórza Karpackiego od strony południowej. Trzeba Wam wiedzieć,

fot.: Krzysztof Gzył

Dom Mikołajowski w Tarnobrzegu

fot.: Krzysztof Gzył

Pomnik Trzech Janów w tarnobrzegskiej katedrze

fot.: Krzysztof Gzył

Renesansowe podcienia na rynku w Tarnobrzegu

że Góra Św. Marcina jest najdalej na północ wysuniętym wzgórzem Karpat.

NAJCIEPLEJSZY PUNKT POLSKI

U jej podnóża, w dzisiejszej dzielnicy Gumniska, zlokalizowane są park i pałac Sanguszków, ostatnich właścicieli Tarnobrzegu. Południowa część parku to polski biegun ciepła – punkt o najwyższej średniorocznej temperaturze. To tam, na terenie 7 ha, powstała Winnica Miejska, która została obsadzona przez winiarzy z regionu enoTARNOWSKIE ponad 30 tys. krzewów winorośli (co pozwala na produkcję do 30 tys. butelek wina rocznie). To w pewnym sensie powrót do dawnych tradycji winiarskich, którym sprzyjały: wyjątkowy mikroklimat, łagodne wzniesienia o południowej ekspozycji, a także dogodne położenie na szlaku z Węgier. Wina robił tu m.in. hetman Tarnobrzegski, ale jeszcze po wojnie koło pałacu Sanguszków rosły krze-

wy winorośli, a w spisie dóbr widniały podtarnobrzegskie winnice książęce. Na mniejszą skalę wino produkowały także okoliczne dwory, a nawet parafie. Choć te „małe” tradycje winiarskie wypierane gdzieś były przez piwowarstwo i produkcję gorzałki. Dzisiaj na terenie enoTARNOWSKIE winnice wyrastają jak grzyby po deszczu, a ich produkcja sięga 50 tys. butelek rocznie. W planach jest połączenie enoturystyki i podróży szlakami kulinarnych specjałów w system Slow Food Travel.

RENEANSOWE SKARBY

Tytuł „perły polskiego renesansu” miasto zawdzięcza odważnej i kosztownej decyzji hetmana Jana Tarnobrzegskiego o przebudowie miasta w stylu włoskiego renesansu. W tym celu zatrudnił Jana Marię Padovano, królewskiego serwitora, który nie tylko nadzorował prace, ale także stworzył najbardziej monumentalny renesansowy pomnik nagrobny w Polsce. Upa-

miętnia on hetmana Jana Tarnobrzegskiego i jego syna Krzysztofa, a znajduje się w prezbiterium tarnobrzegskiej katedry. W jej nawie południowej odnaleźć można podwieszany nagrobek Barbary z Tęczyńskich Tarnobrzegskiej, pierwszej żony hetmana. Jej przedstawienie miał wykonać sam Bartłomiej Berecci, a uważane jest za najpiękniejszą rzeźbę kobiecą polskiego renesansu nie tylko w Polsce, ale w całej Europie (poza Włochami). W zaułku za katedrą znajduje się najstarsza zachowana kamienica – datowany na 1524 rok Dom Mikołajowski. W centrum rynku stoi ratusz, dawna siedziba władz i sądów miejskich. Wierńczygo attyka z 14 maskaronami i 28 blendami, które kiedyś zawierały wizerunki wszystkich męskich przedstawicieli rodu Tarnobrzegskich. W północnej pierzei rynku, gdzie zachowała się znacząca część renesansowej substancji, znajdują się jeszcze dwie kamienice, pod numerami 21 i 22, które dziś, tak jak i ratusz, są filiami Muzeum Okręgowego.

Wnętrze ratusza w Tarnowie

Wozy cygańskie na dziedzińcu Muzeum Etnograficznego

Pasaż Odkryć w Tarnowie

ZOBACZ KONIECZNIE:

☐ **Ratusz – Galeria Sztuki Dawnej** ze zbiorów książąt Sanguszków prezentuje wystawę poświęconą polskiej kulturze szlacheckiej, w tym największą kolekcję portretów sarmackich w Polsce oraz zbrojownię sarmacką. Wśród eksponatów znaleźć można m.in. uzbrojenie ochronne ciężkozbrojnej jazdy polskiej oraz unikatową kopię husarską z proporcem o długości prawie 5 metrów. Do małych skarbów tarnowskiego muzeum należą też chiński bucik królowej Marysieńki Sobieskiej, podobno prezent od cesarzowej Eleonory, czy srebrny kubek księcia Sanguszko.

☐ **Muzeum Etnograficzne**, zlokalizowane w dawnym zajęz-dzie podmiejskim, jest pierwszym w Polsce muzeum prezentującym historię i kulturę Romów. Prawdziwą ozdobą zbiorów jest kolekcja oryginalnych cygańskich wozów taborowych znajdująca się na dziedzińcu.

☐ **Muzeum Diecezjalne**, ulokowane we wnętrzach najstarszych tarnowskich kamienic przy kruchcie katedralnej, eksponuje bezcenną kolekcję gotyckiego malarstwa i rzeźby, w tym oryginalny tryptyk z wpisanego na listę UNESCO kościółka św. Leonarda w Lipnicy Murowanej „Opłakiwanie z Chomranic” – gotycki obraz na desce z połowy XV wieku.

Uwagę przyciąga także wyjątkowa kolekcja malarstwa ludowego na szkle i ceramicznych kafli huculskich.

☐ **Pasaż Odkryć**, czyli tarnowskie centrum nauki, mieszczące się w odrestaurowanej zabytkowej kamienicy przy Rynku 4. Po pięciu przestrzeniach, odpowiadających poszczególnym częściom procesu odkrywania, oprowadza przewodnik – wybitna postać związana z Tarnowem. Znajdziemy tutaj pracownie:

- astronomiczną (ks. prof. Michał Heller),
- hi-tech (Jan Studniarski), techniczną (Jan Szczepanik),
- przyrodniczo-chemiczną (Karol Olszewski),
- ogólnorozwojową (Aniela Piszowa).

Muzeum Okręgowe w Tarnowie

Rynek 3, 33-100 Tarnów
☎ +48 14 639 08 64
✉ rynek@muzeum.tarnow.pl
🌐 www.muzeum.tarnow.pl

Muzeum Diecezjalne w Tarnowie

pl. Katedralny 6, 33-100 Tarnów
☎ + 48 14 621 99 93, + 48 14 626 45 54
✉ muzeum@diecezja.tarnow.pl
🌐 www.muzeum.diecezja.tarnow.pl

Pasaż Odkryć

Rynek 4, 33-100 Tarnów
☎ + 48 14 688 88 86
✉ biuro@pasazodkryc.pl
🌐 www.pasazodkryc.pl

fot.: Patryk Filipek

Zamek w Dębnie

fot.: Jarsław Makowiec

Tour de Pogórze – rajd rowerowy w Ryglicach

fot.: Krzysztof Gzył

Wnętrze bazyliki w Szczepanowie

Sobota na północy regionu

Drugi dzień warto rozpocząć wczesnie, ponieważ bez względu na to, czy zdecydujecie się na podróż rowerem, czy też samochodem, czeka Was mnóstwo atrakcji. Zdecydowanie polecamy tu rower, ponieważ region bogaty jest w szlaki rowerowe, z EnoVelo na czele. Trasy EnoVelo łączą się z siecią małopolskich odcinków krajowych tras rowerowych, takich jak VeloDunajec, Wiślana Trasa Rowerowa, VeloMetropolis (EuroVelo 4) czy VeloNatura (EuroVelo 11). Podróżując szlakami, mamy szansę odwiedzić najciekawsze atrakcje regionu, w tym – jak sama nazwa wskazuje – lokalne winnice.

ZAMEK DĘBNO

Zwiedzanie proponujemy rozpocząć od wizyty na zamku w Dębnie. To jedyny zachowany w Małopolsce zabytek architektury możnowładczej z czasów późnego gotyku wzniesiony pod koniec XV wieku. Składa się z czterech budynków otacza-

jących wewnętrzny dziedziniec, których jedynym połączeniem był drewniany ganek. Wspaniale wyposażone wnętrza dostępne są do zwiedzania, jako że zamek jest oddziałem Muzeum Okręgowego w Tarnowie. Jak na porządny zamek przystało, ma on także swoją Białą Damę – młodą Tartłównę, która sprze-

ciwiła się woli ojca poślubienia bogatego szlachcica i za karę została zamknięta na głucho w zamkowej wieży. Po latach okazało się, że w zamurowanej baszcie został po niej jedynie złoty warkocz. Na pamiątkę tego wydarzenia co roku w Dębnie odbywa się Turniej Rycerski o Złoty Warkocz Tartłówny. Z zamku można przespacerować się starą aleją jesionów do ukrytej w lesie figury św. Kingi, która według legendy ochroniła zamek przed najazdem Tatarów. A kilkaset metrów na południe znajdziemy zabytkowy kamienny gotycki kościół z XV wieku pw. św. Małgorzaty.

📍 **Więcej na:** www.muzeum.tarnow.pl

SZCZEPANÓW

Leżący na północ od Dębna Szczepanów jest miejscem urodzenia św. Stanisława Biskupa i Męczennika, patrona Polski i patrona utworzonej w 1786 roku Diecezji Tarnowskiej. Sanktuarium świętego jest licznie odwiedzane przez pielgrzymów. Wśród nich

fot.: Jan Czaja

Zalipiańskie motywy

znaleźli się nawet królowie (m.in. Władysław Jagiełło) czy Karol Wojtyła, ówczesny Metropolita Krakowski, późniejszy papież Jan Paweł II. We wsi znajduje się kaplica zbudowana w miejscu, gdzie zgodnie z legendą na świat przyszedł św. Stanisław.

ZABAWA I JADOWNIKI MOKRE

Stąd przez Borzęcin dojedziecie do Zabawy. To kolejne sanktuarium, poświęcone błogosławionej Karolinie Kózkównej – zamordowanej przez rosyjskiego żołdaka patronce młodzieży. Beatyfikował ją w Tarnowie papież Jan Paweł II 10 czerwca 1987 roku, podczas swojej trzeciej pielgrzymki do Ojczyzny. W niedalekich Jadownikach Mokrych znajdziemy natomiast Izbę Pamięci Pontyfikatu Jana Pawła II, w której zgromadzono pamiątki po Papieżu – Polaku. Miejsce nieprzypadkowe, gdyż stąd pochodzi były nuncjusz apostolski w Polsce oraz Prymas Polski – abp Józef Kowalczyk.

fot.: Krzysztof Gzył

Dom rodzinny bł. Karoliny Kózkówny w Wał-Rudzie

NIECIECZA

Przekraczając Dunajec, wjedziecie na teren Powiśla Dąbrowskiego – prawdziwego zagłębia tradycyjnie uprawianych owoców i warzyw, w tym truskawek i ogórków. Tu także siedzibę mają słynne „Słoniki”, czyli klub piłkarski Termalica – Bruk-Bet Nieciecza. Nowoczesny stadion, widoczny z daleka wśród bezkresu otaczających go zbóż i rzepaku, pozostanie Wam długo w pamięci.

ZALIPIE

Przez Niecieczę wiedzie droga do prawdziwej perły Powiśla – Zalipia, Malowanej Wsi. Słynie ona z tradycji malowania kolorowymi wzorami kwiatowymi różnego rodzaju powierzchni, od ścian pomieszczeń mieszkalnych, przez budynki gospodarcze, po kościoły i grobowce na lokalnym cmentarzu. Warto tu przyjechać o każdej porze roku – działają zarówno Muzeum Zagroda

fot.: Krzysztof Gzył

Muzeum Drogownictwa w Szczucinie

Felcji Curyłowej, swoisty skansen prezentujący zagrodę naj-słynniejszej z lokalnych artystek, jak i Dom Malarek, kultywujący trudną sztukę zdobień, czy mniejsze, prywatne galerie sztuki. Najwięcej doznań dostarczy jednak wizyta w czasie organizowanego w pierwszy weekend po Bożym Ciele corocznego konkursu Malowana Chata. Odnawiane i odtwarzane są wówczas malowidła na kilkudziesięciu budynkach Zalipia i okolicznych wsi. To świetny kierunek na wycieczkę rowerową – łącząc dojazd pociągiem (np. do Tarnowa czy Bogumiłowic) dalej Velo Dunajec i promem w Wietrzychowicach lub Otfinowie dojedziemy tu nawet z Krakowa, w większości po dobrych, asfaltowych i płaskich (bo nadrzecznych) drogach.

SZCZUCIN

Muzeum Drogownictwa w Szczucinie posiada największy liczący się na świecie zbiór maszyn, narzędzi i pamiątek drogowych.

fot.: Piotr Wróbel

Zachód słońca nad winnicą Bogu-Miła

fot.: Krzysztof Gzyl

Brama do parku w Brniu

fot.: Krzysztof Gzyl

Wnętrze synagogi w Dąbrowie Tarnowskiej

Prezentowane są one zarówno w formie skansenu, jak i wystaw wewnętrznych. Fascynujące i intrygujące zwłaszcza dla pasjonatów i dzieci, jako że każdej maszyny można dotknąć, zajrzeć do niej do środka, otworzyć i pokręcić. Cały dwuhektarowy teren, wraz z eksponatami, uznany został za dobro narodowe.

DĄBROWA TARNOWSKA

Zamykając północną pętlę, warto odwiedzić dawną synagogę w Dąbrowie Tarnowskiej. Starannie odrestaurowana, uważana jest za jedną z najpiękniejszych w Polsce i jest największą zachowaną bożnicą w województwie małopolskim. Dziś nie pełni już funkcji domu modlitwy, lecz swoistego domu kultury, gdzie odbywa się dialog międzykulturowy, organizowane są koncerty i spotkania. W przepięknie odrestaurowanych wnętrzach eksponowane są judaica, zbiory Muzeum Powiśla Dąbrowskiego oraz sztuka ludowa Zalipia.

W Dąbrowie Tarnowskiej proponujemy też wybrać się na dawne wzgórze zamkowe, by obejrzeć imponującą bramę wjazdową do nieistniejącego już Pałacu Lubomirskich. W miejscu gdzie dziś stoi nowy kościół parafialny, wybudowany po II wojnie światowej, istniał gotycki zamek przebudowany we wspaniałą barokową rezydencję magnacką typu „palazzo in fortezza” (był tam np. szklany sufit, a nad nim akwarium z egzotycznymi rybami).

Warto zajrzeć też do pobliskiego Brnia w którym zachował się założony przez Czartoryskich zespół dworsko-parkowy w stylu francuskim (wersalskim). Park przecinany kanałami łączył

ogród francuski z parkiem angielskim i pałacem. Dziś zabytkowy dwór w Brniu i otaczające go ogrody stanowią nową atrakcję turystyczną regionu.

MIEJSCA ZE SMAKIEM

Mimo że północ regionu to geograficznie obszar Płaskowyżu Tarnowskiego, specyficzny mikroklimat i bogata w składniki mineralne ziemia pozwalają na uprawę winorośli i produkcję wina. W projekcie enoTARNOWSKIE znajdują się dwie winnice z tego terenu: Bogu-Miła z Olesna w powiecie dąbrowskim oraz Amelie z okolic Radomyśla Wielkiego.

📍 **Więcej na:** www.enotarnowskie.pl

Muzeum Drogownictwa

ul. 1 Maja 39, 33-230 Szczucin

☎ + 48 14 643 63 81, + 48 14 643 52 78

🌐 www.gddkia.gov.pl/pl/900/wydzial-historii-drogownictwa

Zamek w Dębnie

Dębno 189, 32-852 Dębno, ☎ + 48 14 665 80 35

✉ debno@muzeum.tarnow.pl

🌐 www.muzeum.tarnow.pl

fot.: Piotr Wróbel

Rynek w Zakliczynie

fot.: Jan Czaja

Dwór prof. Krzysztofa Pendereckiego w Lusławicach

fot.: Piotr Wróbel

Wzgórze zamkowe w Czchowie

Niedziela na południu

Ostatni dzień weekendu proponujemy spędzić w zaczarowanych miejscowościach Pogórzy: Wiśnickiego, Rożnowskiego lub Ciężkowickiego. To tam stoki mają najkorzystniejsze nachylenie, mikroklimat jest wyjątkowy, a i tradycje winiarskie najdłuższe. Przebiega tu trasa rowerowa VeloDunajec, ciągnąca się wzdłuż Dunajca i dostarczająca niezapomnianych widoków na Beskidy, Pieniny i Tatry.

CZCHÓW

Czchów jest miejscowością, która od średniowiecza pełniła ważną rolę w systemie ochrony i kontroli przepływu towarów doliną Dunajca. Od przełomu XIII/XIV wieku istniał tutaj zamek wraz z komorą celną, który jednak z czasem popadł w ruinę. Odbudowywany sukcesywnie od roku 1993, dziś jest jednym z symboli miasta i ważną atrakcją turystyczną. W mieście warto

zwrócić jeszcze uwagę na domy podcieniowe w rynku oraz kościół parafialny pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny z 1346 roku. Pierwszą świątynię wzniesiono w połowie XII wieku w stylu romańskim. Do dziś zachowały się dwie rzeźby kamienne, w tym lew romański (obecnie stoi u stóp figury św. Floriana w rynku) oraz gotycka chrzcielnica w kształcie kielicha z 1506 roku.

ZAKLICZYN

Zakliczyn jest jednym z najmniejszych miast w Małopolsce, ale jednocześnie może się poszczycić największym placem miejskim na Pogórzu. Do dziś zachował się tu średniowieczny układ urbanistyczny z okresu lokacji w XVI wieku, z drewnianymi domami o ciekawej konstrukcji stosowanej wyłącznie przez cieśli w Zakliczynie. Miasto słynie również jako centrum produkcji fasoli Piękny Jaś z Doliny Dunajca. Z jej nasion przygotować można najróżniejsze potrawy: od klasycznych zup, przez pasztety, kiełbasy, pierogi, po słodkie ciasta, lody, a nawet wódkę. Najlepszą okazją do skosztowania tych wszystkich specjałów jest coroczne Święto Fasoli, organizowane we wrześniu.

LUSŁAWICE

Lusławice rozśławił światowej sławy dyrygent, maestro

Spichlerz w Ryglicach

Krzysztof Penderecki. Najpierw, w 1975 roku, nabył historyczną posiadłość, powiększył arboretum, a w 2013 roku doprowadził do otwarcia Europejskiego Centrum Muzyki. W ten sposób Lusławice ponownie – po tym, jak na przełomie XVI i XVII wieku szkołę prowadzili tam bracia polscy, a później malarstwa uczył Jacek Malczewski – służą edukacji młodzieży i rozwojowi regionu.

📍 **Więcej na:** www.penderecki-center.pl

CIĘŻKOWICE

Ciężkowice są miastem ze średniowieczną metryką z pięknym rynkiem zabudowanym charakterystycznymi domami podcieniowymi. Słyną z wyjątkowego rezerwatu przyrody Skamieniałe Miasto, który tworzą ukształtowane fantazyjnie grupy skał z piaskowca ciężkowickiego. Według legendy to skamieniałe domy i ich mieszkańcy ukarani za niegodne życie.

Wykorzystując walory przyrodnicze, gmina niedawno otworzyła Park Zdrojowy z urządzeniami do hydroterapii, ogrodami wodnymi i tężnią. Najnowszą atrakcją jest ścieżka w koronach drzew – długa na kilometr wiedzie przez Pogórze Ciężkowickie i stanowi idealne miejsce rekreacji rodzinnej. Na trasie znajdują się przystanki edukacji ekologicznej, leśnej i przyrodniczej oraz punkty widokowe.

IWKOWA

W Iwkowej najcenniejszym zabytkiem jest XV-wieczny drewniany, barokowy kościółek pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny z późnorenesansową polichromią i gotyckim witrażem.

Kolejną atrakcją jest Szpilówka, czyli 34-metrowa wieża widokowa (516 m n.p.m.), z której rozpościera się panorama na Pogórze Rożnowskie, Beskid Niski, Beskid Sądecki i Gorce. Koniecznie też trzeba spróbować śliwkowych przysmaków, z których słynie region – od susorek iwkwowskich po słynną imbirówkę przygotowywaną na bazie tradycyjnych receptur i serwowaną w iwkwowskich restauracjach.

RYGLICE

Na wschodzie regionu enoTARNOWSKIE znajduje się gmina Ryglice, na terenie której prężnie rozwija się kilka winnic. Pomiędzy wizytami w winnicach warto zobaczyć m.in.: drewniany spichlerz dworski w Ryglicach z 1757 roku, cenne polichromie w kościele w Lubczy czy pomnik teściowej,

czyli „Pogórzańską Penelopę”, zwaną również pomnikiem emigranta.

SZLAKIEM PRODUKTU LOKALNEGO

Pogórze jest prawdziwym zagłębieniem polskiego winiarstwa. Funkcjonuje tutaj kilkadziesiąt winnic, z których większość oferuje prezentacje i degustacje własnych win, najczęściej łączone z przekąskami z produktów regionalnych. I tak np. w Winnicy Nowizny skosztować można słynnych śliwek suszonych: susorki iwkwowskiej oraz suski sechłońskiej.

Winnica Piwnice Antoniego oferuje własne miody i octy. Niektóre, jak np. Winnica Manru, Winnica Uroczysko, Winnica Dąbrówka, Winnica Włóczykija czy Winnica Jakubowa, dysponują miejscami noclegowymi pod wynajem. Największe skupisko winnic znaleźć można natomiast w malowniczej wsi Janowice. Położona nad Dunajcem na południowo-zachodniej stronie wzgórza, zapewnia doskonałą ekspozycję dla winorośli.

W najmniejszej winnicy w Polsce, Epigon, zlokalizowanej w sąsiedztwie Centrum Produktu Lokalnego w Rzuchowej, lokalni winiarze mają możliwość zorganizowanej promocji swoich produktów dla większych grup.

Niewątpliwie największym skarbem enoTARNOWSKIE są – jak sama nazwa wskazuje – wina. To prawdziwe zagłębienie polskiego winiarstwa, rozwijające się w błyskawicznym tempie.

📍 **Więcej na:** www.enotarnowskie.pl

enoTARNOWSKIE, tu znajdziesz:

- Perłę polskiego renesansu
- Najwyższe i najpiękniejsze renesansowe pomniki nagrobne
 - Polski biegun ciepła
 - Wioskę winiarską
 - Co dziesiątą polską winnicę
- Zapierające dech w piersiach widoki z winnic
 - Pierwsze wzniesienia Karpat
- Największy i najmniejszy drewniany kościół
 - Malowaną wieś Zalipie
- Skamieniałe Miasto oraz kilometrową ścieżkę w koronach drzew
- Budynek, w którym skomponowano piosenkę „Płonie ognisko”
- Najwspanialszą rodzinną rezydencję w Galicji
- Jedną z najpiękniejszych tras kolejowych w Polsce – „Kryniczankę”

Więcej na:
www.tarnow.travel

Tarnowskie Centrum Informacji
Rynek 7, 33-100 Tarnów
☎ + 48 14 688 90 90
✉ centrum@tarnow.travel
🌐 www.tarnow.travel

Tarnowska Organizacja Turystyczna
ul. Wałowa 2/12, 33-100 Tarnów
☎ + 48 14 626 83 14
✉ lottot@wp.pl
🌐 www.lot.tarnow.pl